Eurooppa-neuvosto

Bryssel, 18. joulukuuta 2015
(OR. en)

EUCO 28/15

CO EUR 13
CONCL 5

SAATE

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Eurooppa-neuvoston kokous (17. ja 18. joulukuuta 2015) – Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

I MUUTTOLIIKE

1. Eurooppa-neuvosto on viime kuukausina laatinut strategian, jonka tavoitteena on tyrehdyttää Eurooppaan suuntautuvat ennennäkemättömät muuttovirrat. Täytäntöönpano on kuitenkin riittämätöntä, ja sitä on joudutettava. Jotta Schengenin yhtenäisyys voidaan turvata, on välttämätöntä saada ulkorajojen valvonta jälleen hallintaan. Puutteet etenkin järjestelykeskusten (hotspots), sisäisten siirtojen ja palauttamisten osalta on nopeasti korjattava. EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden on kiireellisesti

   a) korjattava puutteet Schengen-alueen ulkorajoilla, etenkin suorittamalla järjestelmällisiä turvatarkastuksia asiaankuuluvia tietokantoja käyttäen, ja estettävä asiakirjarikokset;

   b) puututtava järjestelykeskusten toiminnassa esiintyviin puutteisiin, muun muassa luomalla tarvittavat vastaanottovalmiudet asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi; sovittava pikaisesti tarkasta aikataulusta uusien järjestelykeskusten toiminnan käynnistämiseksi; varmistettava, että Frontexilla ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastolla EASOlla on tarvittava asiantuntemus ja varustus;

   c) huolehdittava järjestelmällisestä ja täydellisestä tunnistamisesta, rekisteröinnistä ja sormenjälkien ottamisesta ja toteutettava toimenpiteitä, joilla puututaan rekisteröitymisestä kieltäytymiseen ja estetään laittoman edelleen liikkumisen yleistymistä;

   d) pantava täytäntöön siirtopäätökset ja harkittava jo tehtyjen päätösten ulottamista muihin jäsenvaltioihin, joihin kohdistuu kovia paineita ja jotka ovat pyytäneet tätä;

   e) toteutettava konkreettisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että henkilöt, joilla ei ole oleskeluoikeutta, tosiasiallisesti palautetaan ja heidän takaisinotostaan huolehditaan, ja annettava jäsenvaltioille tukea palauttamisoperaatioissa;

   f) tehostettava toimenpiteitä ihmisten salakuljetuksen ja ihmiskaupan torjumiseksi;

g) huolehdittava täytäntöönpanosta ja jatkotoimista, jotka koskevat

- itäisen Välimeren ja Länsi-Balkanin reittiä käsitellyttä korkean tason konferenssia; tässä yhteydessä on tärkeää auttaa Länsi-Balkanin reitin varrella sijaitsevia EU:n ulkopuolisia maita, jotta rekisteröinnit suoritetaan EU:n vaatimusten mukaisesti,
- Vallettan huippukokousta, erityisesti palauttamisen ja takaisinoton osalta, ja
- 29. marraskuuta 2015 annettua EU:n ja Turkin julkilausumaa sekä EU:n ja Turkin toimintasuunnitelmaa; tässä yhteydessä pysyvien edustajien komiteaa pyydetään ratkaisemaan pikaisesti, miten Turkin-pakolaisavun koordinointivälinettä varten tarkoitetut 3 miljardia euroa saadaan käyttöön;

h) jatkettava sovitun uudelleensijoitusjärjestelmän toteuttamista;

i) jatkettava muuttovirtojen tiivistä seurantaa eri reiteillä, jotta tilanteen kehittymiseen pystytään reagoimaan nopeasti.

2. Neuvoston olisi jatkettava kriisitilanteen siirtomekanismiin liittyvää työtä saatujen kokemusten pohjalta ja päätettävä pikaisesti turvallisten alkuperämaiden luetteloa koskevasta kannastaan. Neuvostoa pyydetään tarkastelemaan pikaisesti Afganistanin tilannetta. Neuvoston tulisi tarkastella viipymättä komission 15. joulukuuta antamia ehdotuksia eurooppalaisesta raja- ja merivartiostojärjestelmästä, Schengenin rajasäännöstöstä, humanitaarisen maahanpääsyn vapaaehtoisesta järjestelmästä sekä paluuta varten tarvittavista matkustusasiakirjoista. Neuvoston olisi vahvistettava kantansa eurooppalaisesta raja- ja merivartiostojärjestelmästä Alankomaiden puheenjohtajakaudella. Komissio esittää piakkoin tarkistusta Dublin-järjestelmään. Tällä välin on sovellettava nykyisiä sääntöjä. Se esittää myös pian älykkäitä rajoja koskevan tarkistetun ehdotuksen.

3. Puheenjohtajavaltio, komissio ja korkea edustaja raportoivat edistymisestä ennen Eurooppa-neuvoston helmikuun kokousta.

II TERRORISMIN TORJUNTA

4. Pariisin terrori-iskut 13. marraskuuta 2015 ovat saaneet meidät jatkamaan entistäkin päättäväisemmin tinkimätöntä taisteluamme terrorismia vastaan ja käyttämään kaikkia käytössämme olevia välineitä täysimääräisesti. Tähän kuuluu myös läheinen yhteistyö Yhdysvaltojen kaltaisten keskeisten kumppaniemme kanssa. Valtion- tai hallitusten päämiesten 12. helmikuuta 2015 antamassa julkilausumassa esitetyt toimenpiteet, joista osa konkretisoituu neuvoston 20. marraskuuta 2015 antamissa päätelmissä, on pantava kiireesti täytäntöön. Eurooppa-neuvosto jatkaa tilanteen säännöllistä seuraamista.

5. Äskeiset terrori-iskut osoittavat erityisesti, että asiaa koskevien tietojen vaihtoa on kiireellisesti tehostettava. Tämä koskee varsinkin seuraavia seikkoja:

   a) on huolehdittava siitä, että terrorismiin syyllistyviä vierastaistelijoita koskevat tiedot viedään järjestelmällisesti toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II);

   b) on varmistettava, että järjestelmällisesti jaetaan sellaisten henkilöiden rikosrekisteritiedot, joilla on yhteyksiä terrorismiin (ja vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen), ja että eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä ECRIS ulotetaan koskemaan myös kolmansien maiden kansalaisia;

   c) on huolehdittava siitä, että turvatarkastuksissa käytettävät tietokannat ovat yhteentoimivia;

   d) on parannettava terrorismin torjunnasta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja tuettava Europolin uutta terrorismintorjuntakeskusta; ja

   e) on lisättävä jäsenvaltioiden panostusta Europolin tietokantoihin sekä annettava Europolille ja Frontexille pääsy asiaankuuluviin tietokantoihin.

6. Lainsäätäjien yhteisymmärrys ehdotuksesta direktiiviksi matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ehkäisemistä, paljastamista, tutkimista ja syytteeseenpanoa varten jouduttaa direktiivin hyväksymistä ja täytäntöönpanoa. Direktiivi tulee olemaan ratkaiseva edistysaskel terrorismin torjunnassa. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen kaikkien jäsenvaltioiden sitoumuksen soveltaa PNR-järjestelmää EU:n sisäisiin lentoihin sekä muihin kuin lentoliikennettä harjoittaviin toimijoihin, kuten matkatoimistoihin ja matkanjärjestäjiin.

7. Valtion- tai hallitusten päämiesten viime helmikuussa antamaa sitoumusta turvallisuuspalvelujen syvemmästä yhteistyöstä olisi vietävä eteenpäin kunnioittaen täysin jäsenvaltioiden yksinomaista vastuuta kansallisesta turvallisuudesta. Etenkin olisi jäsennettävä pidemmälle niiden välistä tietojenvaihtoa, niin että tähän yhteistyöhön osallistuvat jäsenvaltiot voivat laatia parempia yhteisiä operatiivisia uhka-analyyseja.

8. Lisäksi on olennaisen tärkeää, että jäsenvaltiot tekevät ulkorajoilla järjestelmällisiä ja koordinoituja tarkastuksia, myös henkilöille, joilla on oikeus vapaaseen liikkuvuuteen.

9. Neuvosto tarkastelee piakkoin komission ehdotuksia terrorismin torjunnasta ja ampuma-aseista, erityisesti tehokkaista itselataavista aseista. Jäsenvaltioiden olisi pantava kaikilta osin täytäntöön asetus räjähteiden lähtöaineista.

10. Neuvosto ja komissio toteuttavat piakkoin lisätoimia terrorismin rahoituksen estämiseksi kaikilla neuvoston 20. marraskuuta määrittelemillä aloilla. Varojen jäädyttämisen ja muiden rajoittavien toimenpiteiden osalta etusijalle olisi asetettava nykyisten toimenpiteiden tehostaminen ja tarvittaessa laajentaminen ISILiin/Daeshiin liittyvään toimintaan puuttumiseksi kaikkialla EU:ssa.

11. EU aikoo kiireellisesti lujittaa yhteistyötä terrorismin torjunnassa Pohjois-Afrikan, Lähi-idän, Turkin ja Länsi-Balkanin kumppanien kanssa.

12. Rikostutkinnan tukemiseksi jatketaan työtä sähköisen todistusaineiston saamiseksi, erityisesti ulkomailta. Tähän sisältyy yhteistyön lisääminen internetalan kanssa.

13. Komissio, korkea edustaja ja EU:n terrorismintorjunnan koordinaattori seuraavat tilannetta tiiviisti ja raportoivat neuvostolle.

III TALOUS- JA RAHALIITTO

14. Joulukuussa 2014 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi selvitystä talous- ja rahaliiton toteuttamisesta. Saatuaan tätä koskevan viiden puheenjohtajan kertomuksen Eurooppa-neuvosto vahvistaa sitoutuvansa toimimaan niin, että talous- ja rahaliitto saadaan viimeisteltyä avoimella ja läpinäkyvällä tavalla ja ottaen täysin huomioon sisämarkkinat. Se pyytää neuvostoa tarkastelemaan viipymättä ehdotuksia, joita komissio on esittänyt kertomuksen jatkotoimena. Erityisesti olisi edistyttävä seuraavissa asioissa:

    a) talouden ja finanssipolitiikan ohjausjärjestelmän tehostaminen kilpailukyvyn, lähentymisen ja kestävyyden edistämiseksi;

    b) euroalueen ulkoinen edustus sen painoarvon tuomiseksi paremmin esiin maailmantaloudessa;

    c) pankkiunioni euroalueen rahoitusvakauden parantamiseksi.

    Neuvosto raportoi edistymisestä kesäkuuhun 2016 mennessä.

15. Kertomukseen sisältyvien pitkän aikavälin toimenpiteiden oikeudellisia, taloudellisia ja poliittisia näkökohtia on vielä tutkittava tarkemmin. Komissiossa ja neuvostossa tehtävän lisätyön jälkeen Eurooppa-neuvosto jatkaa näiden toimenpiteiden tarkastelua viimeistään vuoden 2017 lopulla.

IV SISÄMARKKINAT

16. Sisämarkkinat ovat Euroopan tärkein veturi kasvun ja uusien työpaikkojen luomiseksi ja avainasemassa investointien kannalta sekä pyrittäessä lisäämään Euroopan kilpailukykyä. Jotta sisämarkkinoista saataisiin täysi hyöty, niitä koskevan lainsäädännön on oltava avointa ja yksinkertaista ja perustuttava mahdollisimman tehokkaisiin välineisiin, kuten yhdenmukaistamiseen ja vastavuoroiseen tunnustamiseen. Sitä olisi myös sovellettava tehokkaasti ja täysimääräisesti, ja sen täytäntöönpanoa olisi valvottava käytännössä samalla, kun sitä mukautetaan uusiin haasteisiin ja vähennetään talouden toimijoiden taakkaa. Sisämarkkinoiden vahvistamiseen ja syventämiseen tähtäävien komission aloitteiden lisäksi Eurooppa-neuvosto

    a) kehottaa kunnianhimoisuuteen pantaessa täytäntöön etenemissuunnitelmaa sisämarkkinastrategian toteuttamisesta, jotta tavaroiden ja palveluiden sisämarkkinoista saataisiin syvemmät ja oikeudenmukaisemmat kaikilla avainaloilla;
    b) kehottaa EU:n toimielimiä jouduttamaan digitaalisia sisämarkkinoita koskevan strategian täytäntöönpanoa sekä kuluttajien että yritysten hyväksi; on tyytyväinen tietosuojapaketista aikaansaatuun yhteisymmärrykseen, joka on merkittävä edistysaskel;
    c) kehottaa parlamenttia ja neuvostoa sopimaan piakkoin ensimmäisistä toimista, kuten arvopaperistamisesta, pääomamarkkinaunionia koskevan toimintasuunnitelman pohjalta.

17. Eurooppa-neuvosto korostaa pitävänsä tärkeänä, että TTIP-neuvottelut saadaan menestyksekkäästi päätökseen. Se kehottaa kaikkia osapuolia lisäämään ponnistelujaan kunnianhimoisen, kattavan ja kumpaakin osapuolta hyödyttävän sopimuksen tekemiseksi mahdollisimman pian, jotta transatlanttisen talouden koko potentiaali saadaan hyödynnettyä.

V ENERGIAUNIONI JA TULEVAISUUDEN ILMASTOPOLITIIKKA

18. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Pariisissa aikaansaatuun historialliseen tulokseen, kun maailman maat hyväksyivät ainutlaatuisen globaalin ja oikeudellisesti sitovan ilmastosopimuksen, jonka tavoitteena on pitää maapallon lämpeneminen selvästi alle kahdessa celsiusasteessa ja pyrkiä rajoittamaan se 1,5 celsiusasteeseen. Se kehottaa komissiota ja neuvostoa arvioimaan COP 21 -kokouksen tuloksia maaliskuuhun 2016 mennessä erityisesti vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiapolitiikan puitteiden kannalta ja valmistelemaan seuraavia toimia.

19. Eurooppa-neuvosto arvioi energiaunionin edistymistä ja tulevaisuuden ilmastopolitiikkaa sen kaikissa ulottuvuuksissa. Tässä yhteydessä se kehottaa

    a) esittämään pian asiaan liittyviä lainsäädäntöehdotuksia aiemmin antamansa ohjeistuksen mukaisesti;
    b) panemaan kaikilta osin täytäntöön uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevan lainsäädännön ja muut toimenpiteet, kuten paremmat investointimahdollisuudet, vuoden 2020 tavoitteen saavuttamiseksi;
    c) laatimaan tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskevan yhdennetyn strategian;
    d) panemaan pikaisesti täytäntöön yhteistä etua koskevat hankkeet ja hyödyntämään mahdollisimman hyvin infrastruktuureja täysin toimivien ja yhteenliitettyjen markkinoiden ja energiaturvallisuuden edistämiseksi. Kaikkien uusien infrastruktuurien tulisi olla täysin kolmannen energiapaketin ja muun sovellettavan EU:n lainsäädännön sekä energiaunionin tavoitteiden mukaisia.

VI YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

20. Eurooppa-neuvosto kävi poliittisen keskustelun Yhdistyneen kuningaskunnan EU-jäsenyyttä koskevasta kansanäänestyksestä. Tämänpäiväisen perusteellisen ja rakentavan keskustelun jälkeen Eurooppa-neuvoston jäsenet päättivät työskennellä tiiviisti yhdessä löytääkseen kaikkia osapuolia tyydyttävät ratkaisut kaikilla neljällä alueella 18. ja 19. helmikuuta 2016 pidettävässä Eurooppa-neuvoston kokouksessa.

VII ULKOSUHTEET

21. Eurooppa-neuvosto tukee täysin kansainvälisen Syyrian tukiryhmän toimia, joilla pyritään lopettamaan Syyrian konflikti poliittisen prosessin kautta ja vuoden 2012 Geneven tiedonannon mukaisesti, ja maailmanlaajuisen liittoutuman toimia ISILin/Daeshin aiheuttaman alueellisen ja maailmanlaajuisen uhkan torjumiseksi. Syyriaan ei saada kestävää rauhaa nykyisen hallinnon aikana. EU sitoutuu jatkamaan aktiivista toimintaansa kansainvälisessä Syyrian tukiryhmässä ja maailmanlaajuisessa ISILin/Daeshin vastaisessa liittoutumassa. Eurooppa-neuvosto odottaa mielenkiinnolla Syyria-konferenssia, jonka Saksa, Norja, Kuwait, Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdistyneet kansakunnat järjestävät yhdessä 4. helmikuuta 2016.

22. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että tavoite myöntää vielä miljardi euroa alueella olevien pakolaisten kiireellisiä tarpeita varten Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun, Maailman elintarvikeohjelman ja muiden järjestöjen välityksellä on ylitetty. Eurooppa-neuvosto ottaa vastaisuudessakin huomioon alueen maiden tarpeet.

23. EU pitää erittäin tärkeänä vaiheena sitä, että Skhiratissa allekirjoitettiin Libyan poliittinen sopimus, ja on valmis tukemaan kansallisen sovinnon hallitusta heti kun se on muodostettu. EU kehottaa kaikkia muita osapuolia osallistumaan prosessiin, jos ne eivät vielä ole siinä mukana.